CARU COMMV. Torhoutsesteenweg 2A/0502 8400 OOSTENDE
Erkend opleidingsorganisator FSMA

OPLEIDINGEN FORMATIONS CONSULTANCY
info@caru-commv.be **https//www.caru-commv.be**

CARU OVERHEIDSOPDRACHTEN 2026
NIEUWSBRIEF NOVEMBER 2026

TOT 17 NOVEMBER KAN JE NOG INSCHRIJVEN VOOR DE MASTERCLASS NOVEMBER 26 HUIDIGE EN TOEKOMSTIGE ONDERHANDELINGPROCEDURES MET EEN

Vooruitblik nu we op de drempel staan van de nieuwe regelgeving

EDITORIAAL UITNODIGING MASTERCLASS ONDERHANDELEN
BELGISCHE WETGEVING
11 OKTOBER 2026. - Koninklijk besluit tot wijziging van het RPPol betreffende de ernstige en zware arbeidsongevallen
EUROPEES PUBLICATIEBLAD
EUROPEES HOF VAN JUSTITIE
PHISSING ARREST VAN HET HOF (Eerste kamer) 15 oktober 2026 In zaak C-70/25 -
RECHTSPRAAK RAAD VAN STATE
- HET BEGRIP ZUIVER MATERIELE FOUT ARREST nr. 267.754 van 21 september 2026 in de zaak A. 248.992/XIV-40.271
-ALGEMENE PRINCIPES PRIJSONDERZOEK EN VERANTWOORDING ARREST nr. 267.881 van 30 september 2026 in de zaak A. 249.085/XIV-40.279
FOD KANSELARIJ
FOD BOSA
FOD ECONOMIE
INDEXCIJFER VAN DE CONSUMPTIEPRIJZEN VAN DE MAAND OKTOBER 2026
FOD FINANCIËN verlenging indiening tot 16/11 na cyberaanval
DOD BINNENLANDSE ZAKEN
Omzendbrief GPI 108 overdracht verlof 26 en Verlofperiodes 2027 POLITIE

Ed. 011/2026 VEWA Copyright © 2026
PROF RUDI CLAEYS

EDITORIAAL UIITNODIGING MASTERCLASS OVERHEIDSOPDRACHTEN

HUIDIGE EN TOEKOMSTIGE ONDERHANDELINGPROCEDURES
Vooruitblik op de drempel van de nieuwe regelgeving

Beste

Hierbij herinneren we U graag, vrijblijvend aan onze masterclass waarbij we ook al de wijzigingen in de Belgische en de toekomstige Europese onderhandelingsmogelijkheden gaan toelichten.

Ondanks de regeringscrisis gaat het parlementaire werk door en de herziening van de Belgische regelgeving mag binnenkort al verwacht worden, en zal waarschijnlijk al begin volgend jaar kunnen toegepast worden.

Een veel ingrijpender flexibilisering staat in de steigers met de European Public Procurement Act welke al door de Commissie is goedgekeurd en vermoedelijk eind volgend jaar ook door het Europees Parlement uitvoerbaar zal verklaard worden.

Deze Europese aanpassing gebeurt onder de vorm van een verordening met een rechtstreekse toepassing in alle deelstaten zonder dat nog een interne omzetting in de nationale wetgeving moet gebeuren, zoals het bij de vroegere directieven het geval wad.

Naast deze toekomstige mogelijkheden benaderen we uiteraard hetgeen in de huidige regelgeving op vandaag nog altijd besloten ligt in de strikte toepassingsmogelijkheden van het onderhandelen bij overheidsopdrachten.

We verwelkomen u dan ook graag op de bijkomende toelichting op onze masterclass. Waarvoor u het inschrijvingsformulier terugvindt op het einde van deze nieuwsbrief samen met het programma.

Tot binnenkort,

Rudi CLAEYS

CARU COMM V

Public Procurement Academy

BELGISCHE WETGEVING

BELGISCH STAATSBLAD.

11 OKTOBER 2026. - Koninklijk besluit tot wijziging van het RPPol betreffende de ernstige en zware arbeidsongevallen. (rechtspositiebesluit van het personeel van de politiediensten)

Artikel 1. Artikel I.I.1 RPPol, gewijzigd bij de koninklijke besluiten van 20 december 2005, van 3 april 2013, van 3 februari 2014, van 4 maart 2018, van 25 oktober 2018 en van 11 januari 2019 en bij de wet van 21 april 2016, wordt aangevuld met de bepaling onder 30°, luidende: "30° "een ernstig en zwaar arbeidsongeval": een arbeidsongeval dat zware financiële gevolgen met zich meebrengt.".

Art. 2. In deel X, titel III, hoofdstuk II, RPPol wordt een afdeling 3 ingevoegd die de artikelen X.III.6quater en X.III.6quinquies bevat, luidende:

"AFDELING 3. BIJZONDERE BEPALINGEN EIGEN AAN ERNSTIGE EN ZWARE ARBEIDSONGEVALLEN

Art. X.III.6quater. § 1. Het slachtoffer van een arbeidsongeval dat door de in § 3, eerste lid, bedoelde commissie is erkend als ernstig en zwaar, heeft **recht op de vergoeding van de hiernavolgende kosten** op voorwaarde dat die kosten niet binnen een redelijke termijn kunnen worden vergoed op grond van een andere wettelijke of reglementaire bepaling of op de vergoeding van het deel van de hiernavolgende kosten dat de vergoeding op grond van een andere wettelijke of reglementaire bepaling overschrijdt:
1° de kosten voor dokter, chirurg, apotheker, paramedicus en verpleging;
2° de kosten voor prothesen en orthopedische toestellen waarvan het gebruik op geneeskundig gebied als noodzakelijk is erkend;
3° de kosten voor herstelling en vervanging van de bij 2° bedoelde prothesen en orthopedische toestellen;
4° de verplaatsingskosten en overnachtingskosten van het slachtoffer, zijn kinderen, zijn ouders en de persoon waarmee het slachtoffer samenleeft als koppel die het gevolg zijn van het ernstig en zwaar arbeidsongeval.
De kosten voor de aanpassingen aan de wagen en de kosten voor de inrichting van de woning die het gevolg zijn van het arbeidsongeval worden gelijkgesteld met de kosten voor prothesen bedoeld in het eerste lid, 2° en 3°.
Op voorwaarde dat ze noodzakelijk zijn, worden de in het eerste en het tweede lid bedoelde kosten terugbetaald ten belope van hun reële kost voor zover deze kost redelijk is.
De kosten bedoeld in het eerste en het tweede lid zijn ten laste van en worden betaald door:
- de dienst belast met de opdrachten bedoeld in artikel 6, 1°, j), van het koninklijk besluit van

14 november 2006 betreffende de organisatie en de bevoegdheden van de federale politie voor wat betreft de personeelsleden van de federale politie;
- de overheid voor wat betreft de personeelsleden van de lokale politie.
§ 2. De Staat voor de federale politie of de politiezone voor de lokale politie treedt in de rechten en vorderingen van het slachtoffer ten belope van het betaalde bedrag.
§ 3. De **commissie voor de erkenning** van ernstige en zware arbeidsongevallen is samengesteld als volgt:
1° een personeelslid van de federale politie, aangewezen door de commissaris-generaal, voorzitter;
2° een personeelslid van de lokale politie, aangewezen door de vaste commissie van de lokale politie, bijzitter;
3° een arts van de medische dienst bedoeld in § 1, vierde lid, aangewezen door de persoon die deze dienst leidt, bijzitter.
Ten minste één van de in het eerste lid, 1° en 2°, bedoelde commissieleden behoort tot het operationeel kader van de politiediensten en geeft blijk van een operationele ervaring op het terrein van ten minste vijf jaar.
Het in het eerste lid, 1°, bedoelde commissielid mag geen deel uitmaken van dezelfde algemene directie als het slachtoffer dat behoort tot de federale politie.
Het in het eerste lid, 2°, bedoelde commissielid mag geen deel uitmaken van hetzelfde korps van de lokale politie als het slachtoffer dat behoort tot de lokale politie.
Het in het eerste lid, 3°, bedoelde commissielid mag in hetzelfde dossier niet reeds in een andere hoedanigheid zijn tussengekomen.
De voorzitter en de bijzitters hebben elk een plaatsvervanger die aan dezelfde voorwaarden moet voldoen.
Het mandaat van de voorzitter, de bijzitters en de plaatsvervangers bedraagt 2 jaar en is hernieuwbaar.
De commissie kan enkel geldig zitting houden, beraadslagen en beslissen indien ze zodanig is samengesteld dat elk geslacht door minstens één persoon is vertegenwoordigd.
De commissaris-generaal wijst onder de leden van de federale politie een secretaris aan die de commissie bijstaat.
De commissie beslist of aan alle voorwaarden die zijn opgelegd in § 1 voldaan is.
§ 4. Onverminderd § 3, achtste lid, kan de commissie enkel geldig zitting houden, beraadslagen en beslissen indien alle leden aanwezig of vertegenwoordigd zijn.
De commissie doet uitspraak bij gewone meerderheid van stemmen.
In geval van weigering van erkenning van het arbeidsongeval als ernstig en zwaar arbeidsongeval heeft het slachtoffer het recht om gehoord te worden door de commissie, waarna de commissie een nieuwe beslissing neemt.

Art. X.III.6quinquies. § 1. Het slachtoffer van een ernstig en zwaar arbeidsongeval of enige andere belanghebbende dient de **aanvraag tot vergoeding van de kosten, bij aangetekende brief of tegen ontvangstbewijs**, in bij de in artikel X.III.7 bedoelde dienst. Bij de aanvraag wordt elke nuttig document voor de in artikel X.III.6quater, § 3, eerste lid, bedoelde commissie gevoegd.
De dienst bedoeld in artikel X.III.7 maakt de aanvraag onverwijld over aan de commissie.
§ 2. De commissie kan, indien zij dit nodig acht of op vraag van het slachtoffer, het slachtoffer oproepen om voor haar te verschijnen. Het slachtoffer kan zich door een andere persoon laten bijstaan of vertegenwoordigen.

De commissie beoordeelt de gegrondheid van de redenen van het slachtoffer om niet te verschijnen.
Indien het slachtoffer zich zonder geldige reden en na twee opeenvolgende oproepingen waarvan de tweede bij aangetekende brief of tegen ontvangstbewijs wordt verstuurd, niet aanmeldt bij de commissie noch laat vertegenwoordigen, doet de commissie uitspraak op grond van de documenten waarover zij beschikt.
§ 3. De commissie maakt haar gemotiveerde beslissing over aan de diensten bedoeld in artikel X.III.6quater, § 1, vierde lid, en in artikel X.III.7 en, bij aangetekende brief of tegen ontvangstbewijs aan het slachtoffer of enige andere belanghebbende.".

Art. 3. In artikel X.III.36 RPPol, gewijzigd bij de koninklijke besluiten van 3 februari 2014 en van 22 april 2019, worden het tweede en het derde lid vervangen als volgt:
"Onder administratieve procedurekosten moet onder meer worden verstaan de kosten van alle ter post aangetekende zendingen, de administratieve kosten die verbonden zijn aan het opstellen en afleveren van medische verslagen, het drukken van de formulieren voor aangifte van ongeval alsmede de erelonen van de arts die het slachtoffer bijstaat bij het verschijnen voor de gerechtelijk geneeskundige dienst, voor de in artikel X.III.6bis, § 3, eerste lid, bedoelde commissie voor de erkenning van ernstige gewelddaden of voor de in artikel X.III.6quater, § 3, eerste lid, bedoelde commissie voor de erkenning van ernstige en zware arbeidsongevallen.
Indien het personeelslid voorafgaand aan het verschijnen voor de gerechtelijk geneeskundige dienst, voor de commissie voor de erkenning van ernstige gewelddaden of voor de commissie voor de erkenning van ernstige en zware arbeidsongevallen aan de in artikel X.III.7 bedoelde dienst kenbaar heeft gemaakt een beroep te zullen doen op een arts die hem zal bijstaan tijdens de procedure bij de gerechtelijk geneeskundige dienst, bij de commissie voor de erkenning van ernstige gewelddaden of bij de commissie voor de erkenning van ernstige en zware arbeidsongevallen, wordt het ereloon rechtstreeks betaald aan de betrokken arts door de overheid waaronder de in artikel X.III.7 bedoelde dienst ressorteert. Daartoe bezorgt het personeelslid of de arts aan de betrokken overheid de staat van erelonen.".

Art. 4. In deel XV RPPol wordt een artikel XV.I.2 ingevoegd, luidende:
"Art. XV.I.2. § 1. De **categorieën van gegevens die worden verwerkt** in het raam van de artikelen X.III.6quater en X.III.6quinquies zijn de volgende:
1° Identificatiegegevens van het slachtoffer:
a) naam en voornaam;
b) domicilieadres of, in voorkomend geval, verblijfsadres;
c) in voorkomend geval, telefoon- en/of gsm-nummer;
2° Identificatiegegevens van enige andere belanghebbende:
a) naam en voornaam;
b) domicilieadres of, in voorkomend geval, verblijfsadres;
c) in voorkomend geval, telefoon- en/of gsm-nummer;
3° Erkenningsbeslissing van het ongeval als arbeidsongeval;
4° Elk nuttig document waaruit de zware financiële gevolgen van het arbeidsongeval blijken.
§ 2. De categorieën van betrokken personen voor de verwerking van de persoonsgegevens in het raam van de artikelen X.III.6quater en X.III.6quinquies betreffen alle personeelsleden van de geïntegreerde politie of enige andere belanghebbende.

§ 3. Het doel van de gegevensverwerking is om de in artikel X.III.6quater, § 3, eerste lid, bedoelde commissie in staat te stellen om een arbeidsongeval al dan niet te erkennen als een ernstig en zwaar arbeidsongeval, waarna het slachtoffer, in voorkomend geval, recht heeft op de vergoeding van de in artikel X.III.6quater, § 1, bedoelde kosten onder de aldaar bepaalde voorwaarden.
§ 4. De **verwerkingsverantwoordelijke** van de persoonsgegevens in het raam van de artikelen X.III.6quater en X.III.6quinquies is de directeur van de directie van het personeel van de federale politie.
§ 5. De in artikel X.III.6quater, § 3, eerste lid, bedoelde commissie heeft, uitsluitend voor zover haar opdracht dit vereist en binnen de strikte grenzen van wat noodzakelijk is voor de uitoefening ervan, toegang tot de persoonsgegevens die geregistreerd zijn in het raam van de artikelen X.III.6quater en X.III.6quinquies.
§ 6. De persoonsgegevens die geregistreerd zijn in het raam van de artikelen X.III.6quater en X.III.6quinquies worden gewist na het verstrijken van een termijn van tien jaar na het overlijden van de persoon op wie ze betrekking hebben.
Indien een rechtsvordering is ingesteld, wordt deze termijn verlengd tot op het ogenblik waarop een beslissing in kracht van gewijsde omtrent deze vordering werd getroffen.".

Art. 5. De artikelen X.III.6quater en X.III.6quinquies RPPol zijn van toepassing op de kosten die door het slachtoffer zijn gemaakt na de inwerkingtreding van dit besluit.

Art. 6. Dit besluit treedt in werking de dag waarop het in het Belgisch Staatsblad wordt bekendgemaakt.

Art. 7. De minister bevoegd voor Binnenlandse Zaken en de minister bevoegd voor Justitie zijn, ieder wat hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit.
Brussel, 11 oktober 2026.

KADER VAN DEZE REGELGEVING

Met betrekking tot de definitie van een ernstig en zwaar arbeidsongeval dient opgemerkt te worden dat een ernstig en zwaar arbeidsongeval in de zin van het ontwerp van koninklijk besluit gedefinieerd wordt als een arbeidsongeval dat zware financiële gevolgen met zich meebrengt. Het ontwerp van koninklijk besluit voorziet onder bepaalde voorwaarden in de vergoeding in hoofde van het slachtoffer van een ernstig en zwaar arbeidsongeval, dat als zodanig wordt erkend door de daartoe opgerichte commissie voor de erkenning van ernstige en zware arbeidsongevallen, van bepaalde kosten.
De voorziene procedure betreft de vergoeding, onder bepaalde voorwaarden, van een slachtoffer van een ernstig en zwaar arbeidsongeval, daartoe erkend door de commissie voor de erkenning van ernstige en zware arbeidsongevallen.
Het slachtoffer heeft het recht om, in geval van weigering van een erkenning van het arbeidsongeval als ernstig en zwaar arbeidsongeval, gehoord te worden door de commissie voor de erkenning van ernstige en zware arbeidsongevallen. Dit betreft een vorm van willig beroep. De commissie zal in dat geval binnen een redelijke termijn een nieuwe beslissing treffen.

Europese Unie

Publicatieblad van de Europese Unie

ARRESTEN EUROPEES HOF VAN JUSTITIE

HOF VAN JUSTITIE
VAN DE EUROPESE UNIE

Phishing Arrest

ARREST VAN HET HOF (Eerste kamer) 15 oktober 2026
„ Prejudiciële verwijzing – Betalingsdiensten in de interne markt – Richtlijn (EU) 2015/2366 – Niet-toegestane betalingstransacties – Artikel 73 – Aansprakelijkheid van de betalingsdienstaanbieder – Artikel 74 – Aansprakelijkheid van de betaler – Op de betalingsdienstaanbieder rustende verplichting tot onmiddellijke terugbetaling – Omvang – Verdeling van de aansprakelijkheid tussen de betalingsdienstaanbieder en de betaler – Artikel 69 – Verplichtingen van de betalingsdienstgebruiker – Grove nalatigheid – Weigering van de betalingsdienstaanbieder om de betaler onmiddellijk het bedrag van een niet-toegestane transactie terug te betalen op grond dat de betaler deze transactie mogelijk heeft gemaakt door grove nalatigheid ”
In zaak C-70/25 [Tukowiecka]

28 Met zijn enige vraag wenst de verwijzende rechter in essentie te vernemen of artikel 73, lid 1, en artikel 74, lid 1, van richtlijn 2015/2366 aldus moeten worden uitgelegd dat een betalingsdienstaanbieder mag weigeren om het bedrag van een niet-toegestane betalingstransactie onmiddellijk terug te betalen aan een betaler op grond dat deze betaler deze transactie, in strijd met zijn verplichtingen uit hoofde van artikel 69 van die richtlijn, mogelijk heeft gemaakt door grove nalatigheid.
29 Volgens vaste rechtspraak dient bij de uitlegging van een bepaling van het Unierecht rekening te worden gehouden met de bewoordingen ervan, de context waarin

zij is vastgesteld en met de doelstellingen van de regeling waarvan zij deel uitmaakt (zie in die zin arresten van 17 november 1983, Merck, 292/82, EU:C:1983:335, punt 12, en 1 augustus 2025, Veracash, C-665/23, EU:C:2025:598, punt 34). Ook de totstandkomingsgeschiedenis van een Unierechtelijke bepaling kan relevante informatie voor de uitlegging ervan verschaffen (arrest van 2 september 2021, CRCAM, C-337/20, EU:C:2021:671, punt 31).

30 Wat in de eerste plaats de letterlijke uitlegging betreft, moet worden opgemerkt dat de artikelen 73 en 74 van richtlijn 2015/2366 respectievelijk de aansprakelijkheid van de betalingsdienstaanbieder en die van de betaler voor niet-toegestane betalingstransacties regelen.

31 Zo komt uit de bewoordingen van artikel 73, lid 1, van richtlijn 2015/2366 naar voren dat de betalingsdienstaanbieder van de betaler onmiddellijk het bedrag van een niet-toegestane betalingstransactie aan die betaler terugbetaalt en in elk geval uiterlijk aan het einde van de eerstvolgende werkdag, nadat hij zich rekenschap heeft gegeven van de transactie of daarvan in kennis is gesteld.

32 Deze terugbetalingsverplichting geldt „onverminderd artikel 71" van richtlijn 2015/2366, waarvan lid 1 bepaalt dat de betalingsdienstgebruiker van de betalingsdienstaanbieder alleen rectificatie van een niet-toegestane of onjuist uitgevoerde betalingstransactie verkrijgt indien deze gebruiker de betalingsdienstaanbieder daarvan onverwijld kennisgeeft.

33 Daarenboven moet worden benadrukt dat de bewoordingen van artikel 73, lid 1, van richtlijn 2015/2366 slechts voorzien in één uitzondering op de verplichting tot onmiddellijke terugbetaling, namelijk de hypothese dat de betalingsdienstaanbieder redelijke gronden heeft om fraude te vermoeden en deze gronden schriftelijk aan de relevante nationale autoriteit meedeelt.

34 Hieruit volgt dat artikel 73, lid 1, van richtlijn 2015/2366 niet voorziet in enige uitzondering op de verplichting tot onmiddellijke terugbetaling in geval van een vermoeden dat de betaler, in strijd met zijn verplichtingen uit hoofde van artikel 69 van deze richtlijn, een niet-toegestane betalingstransactie mogelijk heeft gemaakt door grove nalatigheid.

35 Wat artikel 74, lid 1, van richtlijn 2015/2366 betreft, staan de eerste twee alinea's ervan de lidstaten, bij wijze van afwijking, toe om de betaler tot een bedrag van 50 EUR het verlies te laten dragen in verband met een niet-toegestane transactie dat voortvloeit uit het verlies, de diefstal of het onrechtmatig gebruik van een betaalinstrument, tenzij deze handelingen niet door de betaler konden worden vastgesteld voordat de betaling plaatsvond. De derde alinea bepaalt dat de betaler alle verliezen in verband met niet-toegestane betalingstransacties draagt indien de betaler deze heeft geleden doordat hij frauduleus heeft gehandeld of opzettelijk of door grove nalatigheid een of meer van de in artikel 69 genoemde verplichtingen niet is nagekomen. Tot die verplichtingen behoort met name de in artikel 69, lid 2, bedoelde verplichting om alle redelijke maatregelen te nemen om de veiligheid van zijn persoonlijke beveiligingsgegevens te waarborgen.

36 Overigens staat artikel 74, lid 1, vierde alinea, van richtlijn 2015/2366 de lidstaten toe om de aansprakelijkheid van de betaler te beperken wanneer deze niet frauduleus heeft gehandeld noch opzettelijk zijn verplichtingen uit hoofde van artikel 69 van deze richtlijn heeft verzaakt. Evenwel blijkt uit geen enkel element van de verwijzingsbeslissing of de bij het Hof ingediende opmerkingen dat de Republiek Polen van deze bevoegdheid gebruik heeft gemaakt.

37 De artikelen 73 en 74 van richtlijn 2015/2366 verdelen aldus het risico tussen de betalingsdienstaanbieder en de betaler door hun respectieve rechten en verplichtingen vast te stellen.
38 Wat betreft de verhouding tussen de in de artikelen 73 en 74 van richtlijn 2015/2366 neergelegde verplichtingen, moet worden vastgesteld dat de omvang van de afwijking als bedoeld in artikel 74, lid 1, van deze richtlijn niet eenduidig uit de bewoordingen ervan kan worden opgemaakt. Volgens een eerste uitlegging raakt zij de in artikel 73, lid 1, van deze richtlijn neergelegde verplichting tot onmiddellijke terugbetaling in het geval dat de betaler met grove nalatigheid zijn verplichtingen uit hoofde van artikel 69 van deze richtlijn heeft verzaakt. Volgens een tweede uitlegging heeft deze afwijking enkel betrekking op het definitieve karakter van de terugbetaling, waarbij de betalingsdienstaanbieder in eerst instantie moet overgaan tot die onmiddellijke terugbetaling alvorens hij eventueel in tweede instantie, via de daartoe bedoelde voorzieningen in rechte, van de betaler terugbetaling van het verlies in verband met niet-toegestane transacties kan vorderen.
39 Wat in de tweede plaats de context van de artikelen 73 en 74 van richtlijn 2015/2366 betreft, moet om te beginnen worden benadrukt dat overweging 71 ervan ziet op het geval waarin de betalingsdienstaanbieder redelijke gronden heeft om te vermoeden dat de betalingsdienstgebruiker fraude heeft gepleegd, en hij de objectieve gronden voor dat vermoeden schriftelijk meldt aan de bevoegde nationale autoriteit. Deze overweging 71 lijkt steun te bieden aan de uitlegging dat de uitdrukkelijk in artikel 73, lid 1, van deze richtlijn neergelegde uitzondering de enige uitzondering is op de verplichting tot onmiddellijke terugbetaling.
40 Voorts zij eraan herinnerd dat het, in het kader van de verdeling van de bewijslast, krachtens artikel 72, lid 2, van richtlijn 2015/2366 aan de betalingsdienstaanbieder is om grove nalatigheid van de betaler aan te tonen. Deze verdeling van de bewijslast weerspiegelt de algemene opzet van de bij de artikelen 73 en 74 van richtlijn 2015/2366 ingevoerde regeling, die erin bestaat de bescherming van de betaler in geval van niet-toegestane betalingstransacties te versterken.
41 Een dergelijke regel bevestigt immers dat de Uniewetgever de samenhang heeft willen verzekeren tussen de bij artikel 73, lid 1, van richtlijn 2015/2366 ingevoerde regeling en de procedureregels die de doeltreffende uitvoering ervan moeten waarborgen.
42 Uit hetgeen in de punten 39 tot en met 41 van het onderhavige arrest is overwogen volgt dus dat het onderzoek van de context van de artikelen 73 en 74 van richtlijn 2015/2366 steun biedt aan de uitlegging dat deze artikelen 73 en 74 verschillende aspecten van de procedure voor de terugbetaling van het bedrag van niet-toegestane betalingstransacties regelen, in die zin dat artikel 73 de betalingsdienstaanbieder de verplichting oplegt om dat bedrag onmiddellijk terug te betalen, terwijl artikel 74 de verdeling van de aansprakelijkheid tussen die aanbieder en de betaler in een later stadium regelt, zoals naar voren komt uit het in punt 38 van het onderhavige arrest beschreven mechanisme.
43 Wat in de derde plaats de door deze richtlijn nagestreefde doelstellingen betreft, zij eraan herinnerd dat deze richtlijn, blijkens artikel 1, lid 2, onder b), ervan, met name tot doel heeft de respectieve rechten en verplichtingen vast te stellen van betalingsdienstgebruikers en van betalingsdienstaanbieders met betrekking tot het als gewoon beroep of bedrijf aanbieden van dergelijke diensten.
44 Zoals in overweging 6 van deze richtlijn staat te lezen, heeft deze richtlijn tot doel om een hoog niveau van consumentenbescherming te garanderen (zie in die zin en naar

analogie arresten van 11 november 2020, DenizBank, C-287/19, EU:C:2020:897, punt 102, en 11 juli 2024, Eurobank Bulgaria, C-409/22, EU:C:2024:600, punt 79 en aldaar aangehaalde rechtspraak).

45 Een uitlegging van artikel 74, lid 1, van richtlijn 2015/2366 in die zin dat het de betalingsdienstaanbieder vrijstelt van zijn verplichting tot onmiddellijke terugbetaling als bedoeld in artikel 73, lid 1, van deze richtlijn wanneer de betaler met grove nalatigheid zijn verplichtingen uit hoofde van artikel 69 van deze richtlijn heeft verzaakt, zou echter niet alleen tot gevolg hebben dat de verplichting tot onmiddellijke terugbetaling aan de betaler haar nuttig effect wordt ontnomen, maar ook dat deze gebruiker wordt gedwongen het initiatief te nemen om zijn recht in voorkomend geval voor de bevoegde rechterlijke instanties te doen gelden en de daaruit voortvloeiende nadelen, met name de eventuele proceskosten, te dragen. Een dergelijke verdeling van verantwoordelijkheden en risico's ten nadele van de betaler is moeilijk verenigbaar met de in het vorige punt van het onderhavige arrest in herinnering gebrachte doelstelling om een hoog niveau van consumentenbescherming te waarborgen.

46 Daarentegen strookt een uitlegging van artikel 74, lid 1, van richtlijn 2015/2366 in die zin dat het de betalingsdienstaanbieder niet vrijstelt van zijn verplichting tot onmiddellijke vergoeding, wel met de doelstelling om een hoog niveau van consumentenbescherming te waarborgen. Die uitlegging staat er niet aan in de weg dat de betalingsdienstaanbieder later van de betaler, onder de in artikel 74, lid 1, van die richtlijn vastgestelde voorwaarden, de vergoeding vordert van de verliezen in verband met niet-toegestane betalingstransacties wanneer deze het gevolg zijn van het verzaken, met grove nalatigheid van de betaler, van de verplichtingen van de betaler uit hoofde van artikel 69 van genoemde richtlijn.

47 Hieruit volgt dat de door richtlijn 2015/2366 nagestreefde doelstellingen steun bieden aan de uitlegging volgens welke de omstandigheid dat de betalingsdienstaanbieder meent dat de betaler met grove nalatigheid zijn verplichtingen uit hoofde van artikel 69 van deze richtlijn heeft verzaakt, niet tot gevolg kan hebben dat hij wordt ontheven van de in artikel 73, lid 1, van die richtlijn neergelegde verplichting tot onmiddellijke terugbetaling.

48 Wat in de vierde plaats de ontstaansgeschiedenis van richtlijn 2015/2366 betreft, moet worden opgemerkt dat de bij artikel 73, lid 1, van deze richtlijn ingevoerde regeling met betrekking tot de uitzonderingen op de verplichting tot onmiddellijke terugbetaling wezenlijk verschilt van die welke eerder bij richtlijn 2007/64 is ingevoerd.

49 In artikel 60 van richtlijn 2007/64, dat de aansprakelijkheid van de betalingsdienstaanbieder in geval van niet-toegestane betalingstransacties regelde, was namelijk geen uitdrukkelijke uitzondering op deze verplichting opgenomen. Hetzelfde gold voor het oorspronkelijke voorstel van de Europese Commissie, dat aan de basis lag van het wetgevingsproces dat heeft geleid tot de vaststelling van richtlijn 2015/2366 [COM(2013) 547 final]. Pas tijdens dit proces is de Uniewetgever voor het eerst gekomen met een specifieke uitzondering op de verplichting tot onmiddellijke terugbetaling wanneer de betalingsdienstaanbieder redelijke gronden heeft om fraude te vermoeden, zonder de lidstaten toe te staan om andere bepalingen dan die van richtlijn 2015/2366 te handhaven of vast te stellen, zoals volgt uit artikel 107, lid 1, van deze richtlijn.

50 Ten slotte moet worden benadrukt dat, anders dan de Tsjechische en de Italiaanse regering in hun schriftelijke opmerkingen betogen, de uitlegging in punt 47 van het onderhavige arrest niet tot gevolg heeft dat het in artikel 102, lid 1, van richtlijn

2015/2366 bedoelde mechanisme voor alternatieve geschillenbeslechting („ADR-procedures") wordt omzeild.

51 Zoals de advocaat-generaal in punt 51 van zijn conclusie heeft opgemerkt, moet in dit verband worden benadrukt dat dit mechanisme niet beperkt is tot de beslechting van geschillen over de onmiddellijke terugbetaling waarin artikel 73 van deze richtlijn voorziet, maar zich uitstrekt tot alle soorten geschillen die onder titel III en IV ervan vallen. Hieruit volgt dat het bestaan van een dergelijk mechanisme niet kan worden opgevat als de noodzakelijke aanvulling op de uitvoering van één enkele bepaling van die richtlijn, namelijk artikel 73 ervan, en bijgevolg evenmin als een mechanisme van verplichte verificatie van de nakoming van de verplichtingen als bedoeld in artikel 69 van deze richtlijn.

52 Gelet op een en ander moet op de prejudiciële vraag worden geantwoord dat artikel 73, lid 1, en artikel 74, lid 1, van richtlijn 2015/2366 aldus moeten worden uitgelegd dat een betalingsdienstaanbieder niet mag weigeren om het bedrag van een niet-toegestane betalingstransactie onmiddellijk terug te betalen aan een betaler op grond dat deze betaler deze transactie, in strijd met zijn verplichtingen uit hoofde van artikel 69 van die richtlijn, mogelijk heeft gemaakt door grove nalatigheid.

Het Hof (Eerste kamer) verklaart voor recht:

„Artikel 73, lid 1, en artikel 74, lid 1, van richtlijn (EU) 2015/2366 van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2015 betreffende betalingsdiensten in de interne markt, houdende wijziging van de richtlijnen 2002/65/EG, 2009/110/EG en 2013/36/EU en verordening (EU) nr. 1093/2010 en houdende intrekking van richtlijn 2007/64/EG
moeten aldus worden uitgelegd dat
een betalingsdienstaanbieder niet mag weigeren om het bedrag van een niet-toegestane betalingstransactie onmiddellijk terug te betalen aan een betaler op grond dat deze betaler deze transactie, in strijd met zijn verplichtingen uit hoofde van artikel 69 van die richtlijn, mogelijk heeft gemaakt door grove nalatigheid."

CONCLUSIES NA DIT ARREST

- **Onmiddellijke terugbetaling:** Banken zijn verplicht om slachtoffers van phishing bij *niet-toegestane betalingen* direct hun geld terug te betalen – en dit uiterlijk tegen het einde van de eerstvolgende werkdag nadat de bank op de hoogte is gebracht.
- **Grove nalatigheid speelt geen rol**: Ook als de bank vermoedt dat de klant *grof nalatig* is geweest, moet zij het geld in eerste instantie meteen terugbetalen.
- Wanneer mag de bank **weigeren of terugvorderen**? De bank mag alleen weigeren als er een ***redelijk vermoeden van fraude*** door de klant zelf is (en dit gemeld is bij de autoriteiten), of als de bank achteraf via de rechter kan *bewijzen* dat er sprake was van grove nalatigheid. De bewijslast ligt volledig bij de bank.
- **Wat valt er niet onder?** Het arrest gaat over niet-toegestane betalingen (zoals inloggen op een valse site via een link). Bij *toegestane betalingen* die je zelf bewust hebt bevestigd (zoals beleggings-, vriendschaps- of factuurfraude, of wanneer je zelf een code ingeeft via itsme), ligt dit anders.
-

GAAT BELGIE NOG EEN STPAP VERDER ?

Ministerraad 16/10Maatregelen ter bestrijding van online fraude en phishing

De ministerraad keurt op voorstel van minister van Economie David Clarinval en minister van Consumentenbescherming Rob Beenders een voorontwerp van wet goed ter bestrijding van online fraude en phishing.
Het voorontwerp heeft tot doel de consumenten beter te beschermen bij niet-toegestane betalingstransacties en bij te dragen aan de strijd tegen phishing. Daartoe voegt het volgende bepalingen toe aan het Wetboek van economisch recht:

- de verduidelijking van het begrip 'toestemming', waarbij een betalingstransactie niet als toegestaan mag worden beschouwd wanneer ze werd geïnitieerd of gewijzigd door een derde die handelt zonder toestemming van de betalingsdienstgebruiker
- de verplichting voor de betalingsdienstaanbieder om te bewijzen dat de betalingstransactie is toegestaan, en niet enkel dat ze is geauthenticeerd
- de regeling dat wanneer de betalingsdienstaanbieder objectieve redenen heeft om fraude, opzet of grove nalatigheid van de betaler te vermoeden hij binnen 15 werkdagen ofwel terugbetaalt, ofwel de weigering motiveert en vermeldt tot welke organen de betaler zich kan wenden. Besluit hij tot fraude, dan deelt hij de redenen mee aan de door de overheid aangewezen nationale autoriteit
- de verplichting van de ombudsdienst voor financiële diensten (Ombudsfin) om zijn adviezen in geschillen over verschillende artikelen binnen dertig dagen op zijn website te publiceren. De betalingsdienstaanbieder deelt binnen dertig dagen na ontvangst van het advies mee of hij het advies volgt, en stelt de adviezen en de gemotiveerde beslissingen automatisch en integraal beschikbaar op zijn website
- de invoering van een sanctie in geval van de niet-naleving van de hierboven vermelde verplichting door de betalingsdienstaanbieder

Het voorontwerp wordt ter advies voorgelegd aan de Raad van State.
Voorontwerp van wet tot wijziging van boek VII en boek XV van het Wetboek van economisch recht - Bestrijding van online fraude en phishing

ARRESTEN RAAD VAN STATE

HET BEGRIP ZUIVER MATERIELE FOUT
VOORZITTER VAN DE XIVe KAMER ARREST nr. 267.754 van 21 september 2026
in de zaak A. 248.992/XIV-40.271

Artikel 42, § 2, van het koninklijk besluit van 18 juni 2017, waarvan de schending wordt opgeworpen, bepaalt:
"§ 2 De aanbestedende entiteit verbetert de rekenfouten en zuiver materiële fouten in de offertes, zonder aansprakelijk te zijn voor de niet ontdekte fouten.
Ten einde de rekenfouten en de zuiver materiële fouten die door haar vastgesteld worden in de offertes te verbeteren, gaat de aanbestedende entiteit **de werkelijke bedoeling** na van de inschrijver via een globale analyse van de offerte en door deze te vergelijken met de andere offertes en met de marktprijzen. Indien deze bedoeling, na analyse van de offerte, niet voldoende duidelijk is, kan de aanbestedende entiteit de inschrijver, binnen een door haar gestelde termijn, **uitnodigen om de inhoud van zijn offerte te verduidelijken** zonder haar te wijzigen en te vervolledigen en dit zonder afbreuk te doen aan de mogelijkheid om te onderhandelen indien de procedure zulks toelaat.
Als er in dit laatste geval geen toelichting gegeven is of de toelichting niet aanvaardbaar is voor de aanbestedende entiteit, verbetert ze de fouten naar eigen bevindingen. Mocht dit niet mogelijk zijn, dan kan de aanbestedende entiteit hetzij beslissen dat de opgegeven eenheidsprijzen van toepassing zijn, hetzij de offerte als onregelmatig weren."
Op grond van deze bepaling verbetert de aanbestedende entiteit "de rekenfouten en de zuiver materiële fouten in de offertes." In de voorliggende vordering is enkel aan de orde de rechtsfiguur van de "zuiver materiële fouten."
Met "zuiver materiële fouten" wordt in principe een verschrijving of een vergissing bedoeld, begaan bij de materiële verrichtingen die gepaard gaan met het opstellen van een offerte zoals het uitschrijven, invullen en overbrengen van cijfergegevens. Het betreft dus fouten waaromtrent er nauwelijks discussie is. Een fout die de aanbestedende entiteit ertoe brengt veronderstellingen te maken, is derhalve niet te kwalificeren als een zuiver materiële fout in de zin van artikel 42 van het koninklijk besluit van 18 juni 2017.

Omdat de verbetering van een ontdekte materiële fout een afwijking inhoudt van het beginsel van de onveranderlijkheid van de offertes na het indienen ervan, vereist het begrip “zuiver materiële fouten” een strikte interpretatie. Het lijkt evenwel niet vereist dat de verschrijving of vergissing noodzakelijk moet blijken uit de offerte zelf. Essentieel lijkt wel dat de vergissing duidelijk tot gevolg heeft dat een resultaat in de offerte wordt bereikt dat in strijd is met “de werkelijke bedoeling” van de inschrijver.
Bij het beoordelen of er sprake is van een zuiver materiële fout in de zin van de voormelde bepaling beschikt de aanbestedende entiteit over een beoordelingsruimte om uit te maken of, in het licht van de omstandigheden, het al dan niet aannemelijk is dat er sprake is van een dergelijke fout en of al dan niet duidelijk is wat de werkelijke bedoeling van de inschrijver was bij het begaan van de fout. Het komt daarbij niet aan de Raad van State toe om een eigen beoordeling in de plaats van deze van het bestuur te stellen. Hij mag desgevraagd wel nagaan of de beslissing op in rechte en in feite aanvaardbare motieven is gesteund en of deze voortvloeien uit een zorgvuldig onderzoek, en of deze beoordeling binnen de perken van de redelijkheid blijft.
Overeenkomstig artikel 42, § 2 van het koninklijk besluit van 18 juni 2017 dient, indien het bestaan van een zuiver materiële fout is vastgesteld, de aanbestedende overheid de fout in beginsel te verbeteren overeenkomstig “de werkelijke bedoeling” van de inschrijver. Een aanbestedende entiteit die aldus bij een materiële fout de offerte verbetert, wijzigt de offerte als zodanig niet, maar brengt die met de werkelijke bedoeling ervan in overeenstemming.
Het is voorts in de eerste plaats de inschrijver die instaat voor een zorgvuldige redactie en indiening van zijn offerte.
Tot slot dient de regeling inzake de verbetering van rekenfouten en zuiver materiële fouten ook gelezen te worden in het licht van de algemene beginselen die van toepassing zijn op de overheidsopdrachten, waaronder het in artikel 4 van de wet van 17 juni 2016 vermelde gelijkheidsbeginsel.

Een gedetailleerde bespreking van deze problematiek vindt U terug in ons handboek bij de masterclass 2026 Naicht van de offertes Hoofdstuk 3 Rechtzetting van leemtes materiele vergissingen en rekenfouten p.65 – 92

Dit geldt ook voor een gedetailleerde bespreking bij het naavolgend Arrest omtrent het algemeen en bijzonder prijsnazich (hoofdstukken 4 en 5 van het handboekt
Handboek is nog beschikbaar
Bestelling per mail, kost verzending inbegrepen 50 euro)

ALGEMENE PRINCIPES PRIJSONDERZOEK EN VERANTWOORDING VOORZITTER VAN DE XIVe KAMER ARREST nr. 267.881 van 30 september 2026 in de zaak A. 249.085/XIV-40.279

De verzoekende partij meent, in wezen, dat de bestreden beslissing onwettig is omdat haar prijsverantwoording niet werd aanvaard. Meer bepaald meent de verzoekende partij, in essentie, dat de motieven die ten grondslag liggen aan het niet aanvaarden van haar prijsverantwoording niet correct zijn en in strijd zijn met het bestek en de geschonden geachte bepalingen en beginselen.
Artikel 84 van de wet van 17 juni 2016, dat geschonden wordt geacht, bepaalt dat de aanbestedende overheid een prijzen- of kostenonderzoek uitvoert op de ingediende offertes, overeenkomstig de door de Koning te bepalen nadere regels. Op verzoek van de

aanbestedende overheid verstrekken de inschrijvers tijdens de plaatsingsprocedure alle nodige inlichtingen om dit onderzoek mogelijk te maken.
Artikel 35 van het koninklijk besluit van 18 april 2017 verplicht de aanbestedende overheid om de ingediende offertes te onderwerpen aan een prijs- of kostenonderzoek. Indien uit dit onderzoek blijkt dat er prijzen of kosten worden aangeboden die abnormaal laag of hoog lijken, moet de aanbestedende overheid die prijzen met toepassing van artikel 36 van het voornoemde koninklijk besluit nader onderzoeken en een bevraging van deze prijzen of kosten uitvoeren. Artikel 36, §§ 2 tot 4, bevat nadere bepalingen in verband met dat bijzonder onderzoek.
Met toepassing van artikel 36, § 2, van het koninklijk besluit van 18 april 2017 verzoekt de aanbestedende overheid bij de prijzen- of kostenbevraging de inschrijver om de nodige schriftelijke verantwoording over de samenstelling van de abnormaal geachte prijs of kost te verstrekken. Krachtens het vijfde lid van paragraaf 2 is de aanbestedende overheid er niet toe gehouden om verantwoordingen te vragen voor prijzen voor verwaarloosbare posten. Voor prijzen die niet-verwaarloosbaar zijn geldt die verplichting wel.
Artikel 36, § 3, van datzelfde koninklijk besluit voorziet dat de aanbestedende overheid de ontvangen verantwoordingen beoordeelt en deze al dan niet te aanvaarden. Overeenkomstig artikel 36, § 3, eerste lid, van het eerdergenoemde koninklijk besluit beoordeelt zij de ontvangen beoordelingen en:
“1° stelt [zij] ofwel vast dat het bedrag van een of meer niet-verwaarloosbare posten een abnormaal karakter vertoont en weert [zij] de offerte omwille van de substantiële onregelmatigheid waarmee deze behept is;
2° ofwel, stelt [zij] vast dat het totale offertebedrag een abnormaal karakter vertoont en weert de offerte omwille van de substantiële onregelmatigheid waarmee deze behept is;
3° ofwel, motiveert [zij] in de gunningsbeslissing dat het totale offertebedrag geen abnormaal karakter vertoont.”
Krachtens artikel 76, § 3, van hetzelfde besluit tot slot dient de aanbestedende overheid, wanneer wordt gebruikgemaakt van een openbare of niet- openbare procedure, een substantieel onregelmatige offerte nietig te verklaren.
14. Uit het geschonden geachte zorgvuldigheidsbeginsel volgt dat de aanbestedende overheid haar beslissing op zorgvuldige wijze moet voorbereiden. Dit impliceert dat de beslissing dient te steunen op werkelijk bestaande en concrete feiten die met de vereiste zorgvuldigheid werden vastgesteld.
15. De artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 ‘betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen’ verplichten de overheid ertoe in de akte de juridische en feitelijke overwegingen op te nemen die aan de beslissing ten grondslag liggen, en dit op een “afdoende” wijze. Die motivering moet afdoende zijn teneinde de belanghebbende in staat te stellen met kennis van zaken te oordelen of het zin heeft zich tegen de beslissing te verweren met de middelen die het recht hem ter beschikking stelt.
Luidens artikel 4, 8°, van de wet van 17 juni 2013 stelt de aanbestedende overheid een gemotiveerde beslissing op “wanneer ze een opdracht gunt, ongeacht de procedure”. Overeenkomstig artikel 5, 8°, van dezelfde wet bevat de in artikel 4 bedoelde gemotiveerde beslissing, naargelang de procedure en het soort beslissing, “de namen van de inschrijvers van wie de offerte onregelmatig is bevonden en de juridische en feitelijke motieven voor hun wering. Deze motieven hebben met name betrekking op het abnormale karakter van de prijzen en, in voorkomend geval, op het bevinden van de niet gelijkwaardigheid van de voorgestelde oplossingen aan de technische specificaties of het niet voldoen aan de vastgestelde prestatie-eisen of functionele eisen”. Luidens artikel 5, 9°, van diezelfde wet bevat de gunningsbeslissing, onder meer, de juridische en feitelijke motieven, waaronder de kenmerken en relatieve voordelen van de gekozen offerte.

De materiëlemotiveringsplicht tot slot houdt in dat iedere administratieve rechtshandeling moet steunen op motieven waarvan het feitelijk bestaan naar behoren is bewezen en die in rechte ter verantwoording van die handeling in aanmerking mogen worden genomen.
16. In het kader van het (verplicht uit te voeren) algemeen prijsonderzoek bedoeld in artikel 35 van het koninklijk besluit van 18 april 2017 moet de aanbestedende overheid nagaan of de in de offertes aangeboden prijzen abnormaal lijken, met andere woorden of de ingediende offertes een aanwijzing bevatten dat deze abnormaal zouden kunnen zijn. Dat kan met name het geval zijn wanneer de in een offerte aangeboden prijs aanmerkelijk hoger of lager is dan de prijs van de andere offertes of dan de gebruikelijke marktprijs, al hoeft dat niet noodzakelijk zo te zijn. Indien de ingediende offertes geen aanwijzing van een abnormale prijs bevatten, en de prijzen dus niet abnormaal hoog of laag lijken, mag de aanbestedende overheid doorgaan met de beoordeling van de inschrijvingen en de procedure tot gunning van de opdracht.
Indien daarentegen uit het algemeen prijsonderzoek blijkt dat er prijzen worden aangeboden die wel abnormaal laag of hoog lijken, met andere woorden indien er wel aanwijzingen bestaan dat een offerte abnormaal hoog of laag zou kunnen zijn, moet de aanbestedende overheid met toepassing van artikel 36 van het koninklijk besluit van 18 april 2017 die prijzen nader onderzoeken om zich ervan te vergewissen dat dit niet het geval is. Te dien einde moet zij de betrokken inschrijver overeenkomstig artikel 36, §§ 1 en 2, van het koninklijk besluit van 18 april 2017 bevragen en hem de mogelijkheid bieden uiteen te zetten waarom zijn prijzen volgens hem niet abnormaal hoog of laag zijn. Artikel 36, §§ 2 en 3, bevat nadere bepalingen in verband met dat bijzonder onderzoek. De betrokken inschrijver wordt bevraagd om hem de mogelijkheid te bieden uiteen te zetten waarom zijn prijzen volgens hem niet abnormaal hoog of laag zijn, de aanbestedende overheid moet vervolgens de ontvangen verantwoordingen beoordelen en bepalen of het betrokken totale offertebedrag of het bedrag van een of meer niet-verwaarloosbare posten een abnormaal karakter vertoont, in welk geval zij de offerte moet weren omwille van de substantiële onregelmatigheid ervan.
Het doel van de regeling inzake de controle op abnormale prijzen is tweeledig. Enerzijds strekt deze regeling tot bescherming van de aanbestedende overheid, door haar in staat te stellen zich ervan te vergewissen dat de door de inschrijvers geboden prijs het werkelijk mogelijk maakt om te voldoen aan de verplichtingen die voortvloeien uit de opdrachtdocumenten en geen verhoogd risico inhoudt op uitvoeringsgeschillen ten koste van de aanbestedende overheid en de overheidsgelden. Anderzijds, strekt deze regeling ertoe de marktwerking te beschermen, door te voorkomen dat de aanbestedende overheid gedragingen van inschrijvers goedkeurt die het normale spel van de mededinging verstoren. Er mag worden aangenomen dat abnormaal lage prijzen, prijzen zijn waarmee een inschrijver een lager prijsvoorstel doet dan wat economisch voor hem en voor de markt mogelijk is.
17. De aanbestedende overheid beschikt in het kader van het algemeen prijsonderzoek als bedoeld in artikel 35 van het koninklijk besluit van 18 april 2017 over een beoordelingsruimte om al dan niet over te gaan tot een bijzonder onderzoek naar abnormale prijzen als bedoeld in artikel 36 van het voornoemde besluit. De Raad van State mag, gesteld voor de toetsing van de beoordeling van de motieven van een aanbestedende overheid om prijzen al dan niet als (schijnbaar) abnormaal te beschouwen en om al dan niet een prijsverantwoording te vragen, zijn eigen beoordeling niet in de plaats stellen van die van het bestuur. Het komt aan de Raad van State wel toe om desgevraagd na te gaan of de betrokken motieven om geen bijzonder onderzoek te voeren naar behoren zijn bewezen en of de beoordeling van het bestuur met de vereiste zorgvuldigheid (en binnen de perken van de redelijkheid) is geschied.
De aanbestedende overheid beschikt voorts bij de toepassing van artikel 36, § 3, van het koninklijk besluit van 18 april 2017 over een beoordelingsruimte om de gegeven prijsverantwoordingen al dan niet te aanvaarden. De Raad van State mag, gesteld voor de

toetsing van deze motieven van een aanbestedende overheid, zijn eigen beoordeling niet in de plaats stellen van die van het bestuur. Het komt aan de Raad van State enkel toe om desgevraagd na te gaan of de administratieve overheid is uitgegaan van de juiste feitelijke gegevens, of zij die correct heeft beoordeeld en of zij op grond daarvan binnen de perken van de redelijkheid tot haar besluit is kunnen komen. Hierbij moet zij op zorgvuldige wijze haar beslissing voorbereiden, hetgeen impliceert dat de beslissing dient te steunen op werkelijk bestaande en concrete feiten die met de vereiste zorgvuldigheid werden vastgesteld.
In dat verband dient nog te worden opgemerkt dat een inschrijver die een verzoek tot prijsverantwoording ontvangt, moet weten dat dit een ernstige aangelegenheid is. De bewijslast inzake de normaliteit van de *prima facie* abnormaal laag bevonden prijzen ligt bij de betrokken inschrijver. Zodoende moet hij zich ervan bewust zijn dat hij zijn vermoedelijk abnormale prijzen concreet en onderbouwd dient te verantwoorden aangezien hij het risico loopt dat zijn offerte onregelmatig wordt verklaard. De inschrijver mag zich daarbij dus niet beperken tot vaagheden en algemeenheden.
18. Te dezen blijkt uit het administratief dossier, en meer bepaald het verslag van nazicht van de offertes dat een onderdeel vormt van de bestreden beslissing, dat de regelmatigheid van de offertes werd onderzocht. Als deel van het regelmatigheidsonderzoek vermeldt dit verslag dat de regelmatigheid van de ingediende prijzen is onderzocht, evenals de methodiek die de verwerende partij heeft gebruikt om de eenheidsprijzen te onderzoeken. Specifiek wat de verzoekende partij betreft, komt de verwerende partij tot het besluit dat de prijsverantwoording die werd gevraagd niet kan worden aanvaard.

BEGRIP **AFDAOENDE MOTIVATIE** BIJ HET NIET AANVAARDEN VAN EREN PRIJSVERANTWOORDING
VOORZITTER VAN DE XIVe KAMER ARREST nr. 267.993 van 9 oktober 2026 in de zaak A. 249.158/XIV-40.287

De artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 verplichten de administratieve overheid in de akte de juridische en feitelijke overwegingen op te nemen die aan de beslissing ten grondslag liggen, en dat op “afdoende” wijze. Voorts bepaalt, wat de formele motivering van een gunningsbeslissing betreft, artikel 5 van de wet van 17 juni 2013 dat die beslissing een reeks vermeldingen moet bevatten, waaronder (8°) de namen van de inschrijvers van wie de offerte onregelmatig is bevonden en de juridische en feitelijke motieven voor hun wering, welke motieven met name betrekking hebben op het abnormale karakter van de prijzen.
Het afdoend karakter van de motivering betekent dat de motivering pertinent moet zijn, dit wil zeggen dat ze duidelijk met de beslissing te maken moet hebben, en dat ze draagkrachtig moet zijn, dit wil zeggen dat de aangehaalde redenen moeten volstaan om de beslissing te dragen. De belangrijkste bestaansreden van de motiveringsplicht bestaat erin dat de betrokkene in de hem aanbelangende beslissing zelf de motieven moet kunnen aantreffen op grond waarvan ze werd genomen, opdat de betrokkene met kennis van zaken zou kunnen uitmaken of het aangewezen is de beslissing met een annulatieberoep te bestrijden. Aldus, wanneer de aanbestedende overheid, zoals te dezen, een prijsverantwoording heeft gevraagd, dient zij hierover inhoudelijk standpunt in te nemen alvorens de gunningsbeslissing te nemen. De betrokken motieven dienen op grond van artikel 5 van de wet van 17 juni 2013 te worden veruitwendigd teneinde een controle mogelijk te maken.
Te dezen moet, op grond van artikel 8, § 1, eerste lid, 2° van de wet van 17 juni 2013, de aanbestedende overheid “onmiddellijk na het nemen van de gemotiveerde gunningsbeslissing”, aan elke inschrijver van wie de offerte onregelmatig is bevonden, de

motieven voor de wering meedelen “in de vorm van een uittreksel van de gemotiveerde beslissing”.
10. Uit de niet-betwiste gegevens van de zaak blijkt dat de bestreden beslissing niet aan de verzoekende partij ter kennis werd gebracht. Er bestaat evenwel, zoals de verzoekende partij overigens erkent, geen verplichting om haar de volledige gunningsbeslissing mee te delen wanneer haar offerte, zoals te dezen, onregelmatig werd bevonden. De aanbestedende overheid mag zich in dat geval beperken tot de kennisgeving van de “motieven voor de wering”.
De keuze van de aanbestedende overheid om aan de inschrijver wiens offerte onregelmatig werd bevonden, de motieven voor de wering mee te delen in de vorm van een “uittreksel van de gemotiveerde beslissing” en niet door kennisgeving van de volledige gunningsbeslissing, heeft evenwel tot gevolg dat de vraag of de bestreden beslissing afdoende is gemotiveerd in de hiervoor omschreven zin (zie *supra*, punt 9), dient te worden beoordeeld aan de hand van dat uittreksel. Dit is immers het enige stuk waaruit voor de betrokken inschrijver de motieven voor de wering blijken. Dat uittreksel moet, zoals de verzoekende partij terecht stelt, de betrokken inschrijver in staat stellen na te gaan of de beslissing tot wering van zijn offerte zowel in rechte als in feite afdoende is gemotiveerd, zodat hij kan beoordelen of het instellen van een beroep zinvol is. Hieruit volgt dat de formelemotiveringsplicht wordt geschonden wanneer weliswaar in het meegedeelde uittreksel een formele motivering ter kennis wordt gebracht, maar niet kan worden aangetoond dat dit de formele motivering betreft die uitgaat van de aanbestedende overheid en die daadwerkelijk aan de bestreden gunningsbeslissing ten grondslag ligt. In dat geval is immers niet gewaarborgd dat de ter kennis gebrachte motieven de werkelijke motieven zijn waarop de aanbestedende overheid haar beslissing heeft gegrond.
11. Te dezen heeft de aanbestedende overheid de motieven waarom haar offerte werd geweerd wegens onregelmatigheid, ter kennis gebracht van de verzoekende partij bij kennisgevingsbrief van 28 augustus 2026. In die kennisgeving worden een aantal redenen opgegeven. Ook wordt vermeld dat de verzoekende partij een uittreksel vindt “van de motieven aangaande het niet weerhouden van [haar] offerte”. Die kennisgeving bevat aldus een formele motivering van de beslissing tot wering van haar offerte.
In het stuk dat bij het administratief dossier is gevoegd als zijnde de eigenlijke gunningsbeslissing van de raad van bestuur van de aanbestedende overheid van 27 augustus 2026, waarvan de verzoekende partij geen kennis had, wordt met betrekking tot de offerte van de verzoekende partij uitdrukkelijk het volgende overwogen:
“De offerte van de [verzoekende partij] dient, na prijsonderzoek en nazicht van de ingediende prijsverantwoording, als onregelmatig te worden beschouwd aangezien de prijzen een schijnbaar abnormaal karakter vertonen dat onvoldoende werd weerlegd.”
Uit de bestreden beslissing kan derhalve op het eerste gezicht wel worden afgeleid dat de offerte van de verzoekende partij wegens het abnormale karakter van bepaalde prijzen onregelmatig werd bevonden. Zij laat evenwel niet toe na te gaan op grond van welke concrete feitelijke overwegingen de aanbestedende overheid tot dat oordeel is gekomen.
De met de kennisgevingsbrief aan de verzoekende partij meegedeelde motieven blijken bijgevolg niet uit de bestreden beslissing. De kennisgeving betreft dus zeker niet een (afdoend) “uittreksel” van de bestreden beslissing, omdat de erin vervatte motieven geen steun vinden in de bestreden beslissing.
12. De verwerende partij stelt in de nota met opmerkingen dat aan de verzoekende partij een formele motivering werd meegedeeld, via de kennisgevingsbrief “met het uittreksel van het gunningsverslag” en dat die formele motivering “één op één” overeenstemt met de relevante passages van het gunningsverslag. Zij stelt derhalve dat de motieven uiteengezet in de kennisgevingsbrief, steun vinden in en een overname zijn uit het gunningsverslag.

Aan de formelemotiveringsplicht kan worden voldaan door een verwijzing naar een ander stuk, zoals te dezen het gunningsverslag, op voorwaarde dat de inhoud ervan waarnaar wordt verwezen aan de inschrijver ter kennis is gebracht, dat dit stuk zelf afdoende is gemotiveerd, dat het wordt bijgevallen in de uiteindelijke beslissing en dat er geen tegenstrijdige stukken voorhanden zijn. Hieruit volgt dat de motieven waarom de inschrijver is geweerd, vervat in de kennisgevingsbrief, dus in beginsel ook kunnen zijn vervat in het gunningsverslag, op voorwaarde dat dit voldoet aan de voornoemde voorwaarden.
Evenwel blijkt uit de enkele lezing van het bij het administratief dossier gevoegde stuk dat wordt voorgelegd als de gunningsbeslissing, dat daarin nergens naar het gunningsverslag wordt verwezen. Het bestaan van dat verslag wordt daarin overigens niet eens vermeld. De bestreden beslissing verwijst uitsluitend naar een “toelichting aan de hand van een presentatie die ter zitting wordt geprojecteerd en die integraal deel uitmaakt van [de bestreden beslissing]”. Die presentatie bevindt zich overigens evenmin in het neergelegde administratief dossier. In de huidige stand van het geding laat het administratief dossier derhalve niet toe het ontbreken van een formele motivering in de bestreden beslissing op te vangen door middel van een motivering bij verwijzing.
13. Uit hetgeen voorafgaat volgt op het eerste gezicht dat niet is aangetoond dat de motieven opgenomen in de aan de verzoekende partij meegedeelde kennisgevingsbrief van 28 augustus 2026 overeenstemmen met de motieven waarop de bestreden beslissing is gesteund.
Het aan de verzoekende partij ter kennis gebrachte uittreksel laat derhalve op het eerste gezicht de verzoekende partij niet toe te beoordelen of de formele motivering van de bestreden beslissing inzake haar wering, afdoende is in de zin als hiervoor is gesteld.
14. De omstandigheid dat de verzoekende partij, naar eigen zeggen “via een goede wind”, voorafgaand aan het inleiden van de voorliggende vordering in het bezit is gekomen van het gunningsverslag en, in het tweede middelonderdeel, naar de verwerende partij opmerkt, een uitvoerige inhoudelijke kritiek heeft kunnen formuleren op de daarin opgenomen beoordeling - zodat volgens de verwerende partij het normdoel van de formele motiveringsplicht zou zijn bereikt - is te dezen niet relevant. Uit de door de verwerende partij voorgelegde stukken blijkt immers op het eerste gezicht niet dat de aanbestedende overheid bij het nemen van de bestreden beslissing kennis heeft genomen van het gunningsverslag, zich heeft aangesloten bij de daarin vervatte beoordeling of de daarin opgenomen motieven op enigerlei wijze tot de hare heeft gemaakt. De enkele omstandigheid dat de verzoekende partij achteraf kennis heeft gekregen van het gunningsverslag en de daarin vervatte beoordeling inhoudelijk heeft kunnen bekritiseren in het andere onderdeel van het middel, vermag derhalve niet te verhelpen dat niet blijkt dat de in dat verslag opgenomen motieven daadwerkelijk aan beslissing ten grondslag liggen. Het normdoel van de formelemotiveringsplicht kan immers slechts worden geacht te zijn bereikt indien de ter kennis gebrachte motieven daadwerkelijk de motieven zijn waarop de bevoegde aanbestedende overheid zijn beslissing heeft gesteund.
15. Uit hetgeen voorafgaat volgt dat de in de kennisgevingsbrief opgenomen motieven niet zijn opgenomen in de bestreden beslissing, noch daarvan door middel van een voldoende duidelijke verwijzing deel uitmaken, zodat ze de bestreden beslissing *prima facie* niet kunnen schragen.
In deze stand van zaken blijkt dan ook niet dat de bestreden beslissing, wat de motieven betreft die aan de wering van de offerte van de verzoekende partij als onregelmatig ten grondslag liggen, afdoende is gemotiveerd nu niet is gewaarborgd dat de ter kennis gebrachte motieven de werkelijke motieven zijn waarop de aanbestedende overheid zijn beslissing heeft gegrond.
Conclusie 16. Het eerste onderdeel van het enig middel is in de aangegeven mate ernstig.
VII. Besluit 17. Het enig middel is in de aangegeven mate ernstig gebleken. De vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid wordt dan ook ingewilligd.

news.belgium

FOD Kanselarij van de Eerste Minister

FOD Beleid & Ondersteuning

SPF Stratégie & Appui

economie

FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

SPF Economie, P.M.E., Classes moyennes et Energie

FOD ECONOMIE KMO MIDDENSTAND

INDEXCIJFER VAN DE CONSUMPTIEPRIJZEN VAN DE MAAND OKTOBER 2026

De Federale Overheidsdienst Economie, K.M.O., Middenstand en Energie deelt mee dat het **indexcijfer van de consumptieprijzen** voor de maand oktober 2026, **105.37 punten** bedraagt, tegenover 104.42 punten in september 2026, hetgeen een stijging van 0.95 punt of 0.91% betekent.
De **gezondheidsindex,** zoals bedoeld in de wet van 23 april 2015 (Belgisch Staatsblad 27.04.2015), bedraagt **104.68 punten** voor de maand oktober 2026.
De **afgevlakte gezondheidsindex** zoals bedoeld in de wet van 23 april 2015 (Belgisch Staatsblad 27.04.2015), bedraagt **101.72 punten** voor de maand oktober 2026.

26 OKTOBER 2026. - Omzendbrief GPI 108 betreffende de overdracht van verloven van 2026 en de toekenning van sommige verloven in 2027 voor POLITIE

Hierna vindt u de richtlijnen betreffende de overdracht van het jaarlijks vakantieverlof van het jaar 2026, alsook de richtlijnen voor het jaar 2027 betreffende de reglementaire feestdagen toegestaan door de commissaris-generaal of door de korpschef evenals de data waarop bepaalde vervangende verlofdagen dienen genomen te worden.

1. **Overdracht van verloven van 2026:**

Artikel VIII.III.2 RPPol, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 13 december 2022, gelet op het protocol van onderhandeling nr. 547/1 van het onderhandelingscomité van 25 mei 2022, bepaalt dat

het jaarlijks vakantieverlof kan worden opgenomen tot en met 31 mei van het kalenderjaar volgend op het kalenderjaar waarvoor het jaarlijks verlof is toegekend. Het niet genomen vakantieverlof van 2026 zal dus voor alle personeelsleden van de politiediensten onvoorwaardelijk kunnen worden genomen tot en met 31 mei 2027.
Ik wens bovendien aan te stippen dat, overeenkomstig artikel VIII.1bis UBPol, gewijzigd bij het ministerieel besluit van 15 december 2022, de personeelsleden die het jaarlijks vakantieverlof van het jaar 2026 niet hebben kunnen opnemen vóór 1 juni 2027 omwille van een weigering van het jaarlijks vakantieverlof, een moederschapsverlof of een afwezigheid wegens ziekte tijdens de overdrachtsperiode (1 januari 2027 tot en met 31 mei 2027), dit jaarlijks vakantieverlof kunnen overdragen tot en met 31 mei 2028.

2. Verlofkalender 2027:

2.1. Reglementaire feestdagen vastgesteld door de ter zake bevoegde overheid.
Bij toepassing van artikel I.I.1, 19°, RPPol, worden door de commissaris-generaal of de overheden die hij aanwijst voor de Federale Politie, of door de korpschef of de dienst die hij aanwijst voor de Lokale Politie, twee reglementaire feestdagen toegekend.
Richtlijnen voor 2027:
Wat de Federale Politie betreft, worden de twee door de commissaris-generaal toegekende reglementaire feestdagen, bij de aanvang van 2027, aan de verloffiche toegevoegd.
Ze kunnen worden genomen onder dezelfde voorwaarden als de jaarlijkse vakantieverloven.
Wat de Lokale Politie betreft, heeft de korpschef de keuzemogelijkheid om, na overleg in het betrokken basisoverlegcomité, die twee dagen ofwel bij de aanvang van het jaar toe te voegen aan de verloffiche, ofwel op bepaalde data vast te stellen of een dag aan de verloffiche toe te voegen en de andere op een bepaalde datum vast te stellen.

2.2. Vervangende verlofdagen voor de wettelijke en reglementaire feestdagen die samenvallen met een zaterdag of een zondag.
In 2027 vallen drie wettelijke feestdagen (1 mei, 15 augustus en 25 december) en een reglementaire feestdag (26 december) op een zaterdag of een zondag. De personeelsleden hebben dus recht op vier vervangende verlofdagen. De twee eerste wettelijke feestdagen (1 mei en 15 augustus) worden, voor alle personeelsleden van de politiediensten, op grond van artikel VIII.III.13, tweede lid, RPPol, respectievelijk vastgelegd op vrijdag 7 mei en vrijdag 12 november, zodat twee brugdagen worden gecreëerd. De twee resterende dagen worden aan de verloffiche toegevoegd. Deze dagen kunnen worden genomen onder dezelfde voorwaarden als de jaarlijkse vakantieverloven.
Hiervan kan evenwel worden afgeweken door de korpschefs van de Lokale Politie indien ze reeds één van de door hen vast te stellen reglementaire feestdagen (zie punt 2.1), op datum van vrijdag 7 mei of vrijdag 12 november zouden hebben vastgelegd.
Brussel, 26 oktober 2026.

Federale
Overheidsdienst
FINANCIEN

Deadline belastingaangifte: Door de cyberaanval is de indieningstermijn voor belastingaangiften verlengd. Aangiften met de oorspronkelijke deadline van 31 oktober kunnen nu nog worden ingediend **tot en met 16 november**

ONS AANBOD VOOR INTERNE OPLEIDINGEN in company OP UW MAAT UITGEWERKT

ALL-IN TARIEVEN GEDURENDE HET ACADEMIEJAAR 2026

De opleidingen welke we op uw maat in uw instelling kunnen verzorgen, en dit zowel nederlandstalig als franstalig vindt u terug op onze website : **https//www.caru-commv.be**
Voor al deze seminaries voorzien we een **syllabus en power point** presentatie welke digitaal (gratis) ter beschikking worden geseld van de deelnemers.
De opgegeven prijzen blijven onveranderd van toepassing.
Aanvragen voor deze sessies kunnen **bij eenvoudige mail** gericht worden aan info@caru-commv.be OF rudiclaeys@telenet.be met vermelding van de gewenste sessie en de vooropgestelde uitvoeringsperiode

Concrete voorstelling van een aantal opleidingen vindt U op onze website https//www.caru-commv.be

CARU Comm.V.

Procurement Academy

CERTIFIED by F.S.M.A.

PROFESSIONAL DEVELOPMENT 2026 for PUBLIC PROCUREMENT OFFICERS

PLANNING VAN DE VOLGENDE MASTERCLASS SEMINARIES 2026

Dinsdag 24/11 Onderhandelen in de praktijk VANDDER VALK GENT

Donderdag 26/11 Onderhandelen in de praktijk HOLIDAY INN HASSELT

Donderdag 03/12 Onderhandelen in de praktijk VANDER VALK MECHELEN

Ter info

Het handboek van de voorbije masterclass betreffende het regelmatigheidsnazicht, het algemeen prijsnazicht, het nazicht abnormale prijzen, de evaluatie en de rapportering kan nog besteld worden per mail aan info@caru-commv.be

Kostprijs 50 euro verzending inbegrepen

INSCHRIJVINGSFORMULIER MASTERCLASS

CARU MASTERCLASS 2026 Seminariereeks erkend als PROFESSIONAL DEVELOPMENT for PUBLIC PROCUREMENT OFFICER

ONDERHANDELEN IN DE PRAKTIJK: WANNEER? HOE? WAAR OVER? AFTASTEN VAN MOGELIJKHEDEN EN MIDDELEN

DINSDAG 24 NOVEMBER GENT VANDERVALK
DONDERDAG 26 NOVEMBER HASSELT HOLIDAY INN
DONDERDAG 3 DECEMBER MECHELEN VANDERVALK

te mailen aan info@caru-commv.be **of** rudiclaeys@telenet.be

- O **INSCHRIJVING VOOR GENT**
- O **INSCHRIJVING VOOR HASSELT**
- O **INSCHRIJVING VOOR MECHELEN**

GEGEVENS DEELNEMENDE ORGANISATIE

Maatschappelijke benaming :
CURSIST:
Naam en voornaam:
E-mail :

FACTURATIE GEGEVENS:
Maatschappelijke benaming:
Straat en nummer:
Postcode en gemeente
KBO nummer :
Bestelbonnummer

Het bestuur verbindt er zich toe het inschrijvingsgeld **ALL-IN** ten belope van **275,00** € te betalen na ontvangst van de factuur en uiterlijk de dag van het seminarie.
In het tarief zijn zowel uw deelname aan de studiedag , de catering , als het Handboek **inbegrepen**

datum,

handtekening,

functie

DAGPROGRAMMA MASTERCLASS 2026
ONDERHANDELEN IN DE PRAKTIJK

PROGRAMMA

Vanaf 8u 30 **welkomstkoffie** Versgemalen koffiebereidingen, tea corner met verschillende soorten thee, sinaasappelsap & smoothie volgens seizoen.Yoghurt met granola, crackers

9.00 u. **Eerste sessie : Upcoming Europese en Belgische wijzigingen rond de onderhandelingsprocedures. De grote wijzigingen en de implementatie planning**

10.30 u. **netwerkingspauze** Versgemalen koffiebereidingen, tea corner met verschillende soorten thee, sinaasappelsap, smoothie volgens seizoen, fruitwater met een variatie van gebakjes.

10.45 u. **Tweede sessie : de HUIDIGE concrete toepassingen van het gebruik van de diverse uitzonderingsprocedures**

12.30 u **Lunch :** Uitgebreid koud en warmbuffet met als afsluiter een dessertbuffet + frisdrank, water, koffie of thee

13.15 u. **Derde sessie : het verloop van de onderhandelingen van voorbereiding tot rapportering en opvragenfinale offerte**

15 .00 u. **netwerkingspauze** Versgemalen koffiebereidingen, tea corner met verschillende soorten thee, sinaasappelsap, smoothie volgens seizoen, fruitwater met een variatie van gebakjes.

15.15 **Vierde sessie : onderhandelinspraktijken en valkuilen**

15.16 Einde studiedag 16 u 30 …